

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра перекладу

**ПОРІВНЯЛЬНА ЛЕКСИКОЛОГІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА
УКРАЇНСЬКОЇ МОВ
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
студентів спеціальності 035 Філологія**

Дніпро

2021

*За поданням методичної комісії спеціальності
035 Філологія (протокол № 1 від 31.08.2021р).*

Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Методичні вказівки до самостійної роботи для студентів спеціальності 035 Філологія / О.Ю. Нестерова. – Дніпро, 2021. – 14 с. – Режим доступу: https://pereklad.nmu.org.ua/ua/porivnyalna_leksykologhia.pdf.

Автори:

Нестерова О.Ю. – канд. пед. наук, доц.

Методичні матеріали призначено для самостійної роботи здобувачів освіти спеціальності 035 Філологія, які здобувають кваліфікаційний рівень бакалавра.

Матеріали стануть у нагоді для самостійної роботи студентів під час підготовки до контрольних заходів з дисципліни «Порівняльна лексикологія англійської та української мов».

У рекомендаціях запропоновано завдання для самостійної роботи здобувачів освіти, що спрямовані на розвиток компетенцій студентів у сфері методів дослідження у порівняльній лексикології; морфологічної структури слова; типів значень слів та змін у семантичній структурі слова; системних явищ у мові; фразеологічних систем української та англійської мов; особливостей словотворення на сучасному етапі розвитку мов; сучасних тенденцій словотворення української та англійської мов.

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Завдання 1.....	6
Завдання 2.....	6
Завдання 3.....	6
Завдання 4.....	6
Завдання 5.....	7
Завдання 6.....	7
Завдання 7.....	9
Завдання 8.....	10
Список рекомендованих джерел.....	13

ПЕРЕДМОВА

Мета дисципліни «Порівняльна лексикологія англійської та української мов» – надання умінь і знань, необхідних для опанування професійних завдань (компетенцій) бакалавра, пов'язаних з проблемами лексикології української та англійської мов.

Відповідно до результатів навчання належать такі:

1. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

2. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

3. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

4. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Самостійна робота здобувачів освіти першого курсу з дисципліни «Порівняльна лексикологія англійської та української мов» спрямована на поглиблене засвоєння знань здобувачів освіти із таких тем:

1. Методи дослідження у порівняльній лексикології.

2. Морфологічна структура слова.

3. Типи значень слів та зміни у семантичній структурі слова.

4. Системні явища у мові.

5. Фразеологічні системи української та англійської мов.

6. Особливості словотворення на сучасному етапі розвитку мов.

7. Сучасні тенденції словотворення української та англійської мов.

Виконані завдання доцільно включати у портфоліо, яке здобувачі освіти готують у процесі вивчення дисципліни на лекційних та практичних

заняттях, з метою аналізу власних досягнень та вироблення стратегій саморозвитку здобувачів освіти.

Завдання для самостійної роботи:

Завдання 1.

Thorne T. Spotlight on COVID: Pandemic language and the role of linguists. URL : <https://www.kcl.ac.uk/news/spotlight/spotlight-on-covid-pandemic-language-and-the-role-of-linguists>

Watch the video and comment on the reasons for new vocabulary formation.

Завдання 2.

#CORONASPEAK – the language of Covid-19 goes viral. URL :https://language-and-innovation.com/2020/03/31/coronaspeak-the-language-of-covid-19-goes-viral/?fbclid=IwAR2O-UV0U7_JBfuiMkkyIDbWf-YSikTmymRg8Vb71dIS3aLahd6XAlldWEU

Read the paper and find the examples of semantic changes for terms considered in the paper.

Завдання 3.

Glossary on the COVID-19 pandemic. URL: <https://www.btb.termiumplus.gc.ca/publications/covid19-eng.html>

Study the vocabulary of urgent terms

Завдання 4.

Li Yuming. Language lessons of COVID-19 and linguistic disaster preparedness. URL: <https://www.languageonthemove.com/language-lessons-of-covid-19-and-linguistic-disaster-preparedness/>

Read the paper and consider the role of linguists in fighting covid-19

Завдання 5.

Choose English poem of modern author and provide the lexicological analysis of the poem according to the plan given below.

Lexicological analysis

- Is the lexis formal or informal? Are there technical or subject-specific lexical sets?
  - Are nouns concrete or abstract? Are verbs stative or dynamic?
  - To what extent is modification used? Are adverbs and adjectives used prominently or not?
  - What lexical fields are evident? Are they ones you would expect to be applied to the subject-matter?
  - Does the text draw on the ambiguity of word-meanings? Does it include puns or other ludic uses of language?
  - Are any words repeated in the text?
  - Are there any swear words or other words usually considered taboo?
- Does the text use euphemisms?

Завдання 6.

Match Part A with the correct definition in Part B [4]

Part A

1. Pronouns are ..... _____
2. We inflect many pronouns noting ..... _____
3. Number is ..... _____
4. Gender is a grammatical category ..... _____
5. Case is a grammatical category for ..... _____
6. Person is a category that ..... _____
7. Personal pronouns are ..... _____
8. Possessive pronouns mark the distinction of ..... _____
9. Reflexive or intensive pronouns..... _____

10. Relative pronouns relate to other words in sentences . . . . . _____
11. Three of the five relative pronouns have inflections for . . . . . _____
12. Interrogative pronouns are question-words which produce . . . . . _____
13. Reciprocal pronouns . . . . . _____
14. Indefinite pronouns form a large class of words . . . . . _____
15. Auxiliaries are structure class words making distinctions for . . . . . _____
16. Non-finite verbs need . . . . . _____
17. Modal auxiliaries note . . . . . _____
18. Do is often used . . . . . _____
19. Prepositions are structure words . . . . . _____
20. Conjunctions are structure class words . . . . . _____

Part B

- A. ... pronominal (coming before a noun) or substitutional (substituting for a noun).
- B. ... case but not for gender or person.
- C. ... with masculine, feminine and sometimes neuter genders.
- D. ... often identified as specifiers, quantifiers, and determiners.
- E. ... probability, possibility, and obligation.
- F. ... inflected nouns and pronouns showing their relationships to other words in the sentence.
- G. ... number, gender, case and some for person.
- H. ... express mutual relationships.
- I. ... primary auxiliaries to express tense, aspect and voice.
- J. ... information in contrast to yes/no questions.
- K. ... as a stand-in auxiliary, much in the same way as the primary auxiliaries.
- L. ... preceding a noun or its replacement and introducing a phrase.
- M. ... tense, aspect, and voice in the verb phrase.
- N. ... identifying subordination, coordination, and conjunctiveness.
- O. ... structure class words that substitute for nouns.

- P. ... distinctive in person (first, second, third), number (singular and plural), and case (subjective, objective and possessive).
- Q. ... rename or intensify a previous noun or pronoun.
- R. ... a grammatical category referring to singular and plural.
- S. ... but they do not rename them as reflexive pronouns do.
- T. ... points out and notes the speaker or hearer.

Завдання 7.

Match Part A with the correct definition in Part B [4]

Part A

1. Words are free-standing forms consisting of ..... _____
2. Words as sentence constituents are analyzed in three ways: ..... _____
3. Form class words are ..... _____
4. Structure class words are ..... _____
5. Nouns generally complete the paradigm of inflections ..... _____
6. Periphrastic possessive attributes possessiveness ..... _____
7. Common nouns designate ..... _____
8. Proper nouns refer to ..... _____
9. Concrete nouns have ..... _____
10. Countable nouns occur ..... _____
11. Verbs are form class words having distinction for ..... _____
12. Irregular verbs are distinctive ..... _____
13. Finite verbs are marked for ..... _____
14. The initial verb in a verb phrase is always ..... _____
15. Infinitives are ..... _____
16. Participles are non-finite forms having the inflections ..... _____
17. Gerunds are ..... _____
18. Adjectives complete the paradigm of inflections ..... _____
19. Adverbs are generally noted by the derivational suffixes ..... _____

20. For irregular adverbs . . . . . _____

Part B

- A. ... -s plurality, 's singular possessive and 's or s' plural possessive.
- B. ... with an inflectional ablaut.
- C. ... a general class of objects or concepts.
- D. ... -ing for the present participle and -en or -ed for the past participle.
- E. ... the finite verb.
- F. ... -er/more for the comparative and -est/most for the superlative.
- G. ... stem forms of the verb preceded by the particle to; they are not limited by person, number or tense.
- H. ... nouns, verbs, adjectives and adverbs.
- I. ... positive forms differ more than the comparative or superlative.
- J. ... -ly, -wise, and -ward.
- K. ... as singular or plural in an identifiable number.
- L. ... -ing verb forms that can replace nouns.
- M. ... pronouns, determiners, auxiliaries, prepositions and conjunctions.
- N. ... material substance while abstract nouns refer to concepts, qualities and states.
- O. ... by grammatical form, by grammatical function, and by grammatical position.
- P. ... the stem, the third person singular and the present participle.
- Q. ... tense.
- R. ... one or more morphemes of which one is the lexical base.
- S. ... specific persons, places, things, or concepts.
- T. ... to inanimate objects.

Завдання 8.

Match Part A with the correct definition in Part B [4]

Part A

1. Morphemes are. . . . . _____

2. Morphemes create. . . . . _____
3. Listing variations of a single lexical form is. . . . . _____
4. Morphemes can consist of one or several . . . . . _____
5. Free morphemes do not . . . . . _____
6. Free morphemes join with. . . . . _____
7. Bound morphemes require . . . . . _____
8. Lexical meaning is . . . . . _____
9. Affixes are bound morphemes . . . . . _____
10. Affixes create new words from. . . . . _____
11. Affixes sometimes change word categories . . . . . _____
12. A base is . . . . . _____
13. A stem is . . . . . _____
14. Prefixes are. . . . . _____
15. An ablaut is . . . . . _____
16. Derivation describes the process of . . . . . _____
17. Inflectional morphemes are. . . . . _____
18. Unlike its Germanic cousins, English has . . . . . _____
19. An umlaut is . . . . . _____
20. Grammatical meaning has to do with . . . . . _____

Part B

- A. ... a paradigm.
- B. ... lost most of its inflections, which were more commonly used in Old English.
- C. ... basic meaningful units in our grammatical system.
- D. ... pre-existing words.
- E. ... derivational morphemes added to the beginning of a base or stem to create new words from pre-existing ones.
- F. ... the lexical morpheme, with or without derivational affixes, minus all inflectional affixes.
- G. ... from one word class to another by adding affixes.

- H. ... the addition of affixes or change of stem to form new derivative words.
- I. ... require a second morpheme to express lexical meaning.
- J. ... the lexical morpheme minus all derivational and inflectional affixes.
- K. ... a dictionary meaning that a speaker attaches to actual objects and events.
- L. ... a morphological process (internal modification) in nouns.
- M. ... a second morpheme, free or bound, to form a word, to change word category or to extend grammatical meaning.
- N. ... the relationships of words within sentences.
- O. ... new words, change word category, or extend grammatical meaning.
- P. ... other free and/or bound morphemes to create words.
- Q. ... identified as prefixes and suffixes that occur before or after a base morpheme.
- R. ... syllables or parts of syllables.
- S. ... a morphological process (internal modification) in verbs.
- T. ... bound morphemes attached to a base or a stem as suffixes, or inserted into words as umlauts or ablauts.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. #CORONASPEAK – the language of Covid-19 goes viral. URL :https://language-and-innovation.com/2020/03/31/coronaspeak-the-language-of-covid-19-goes-viral/?fbclid=IwAR2O-UV0U7_JBfuiMkkyIDbWf-YSikTmymRg8Vb71dIS3aLahd6XAlldWEU
2. Glossary on the COVID-19 pandemic. URL: <https://www.btb.termiumpius.gc.ca/publications/covid19-eng.html>
3. Li Yuming. Language lessons of COVID-19 and linguistic disaster preparedness. URL: <https://www.languageonthemove.com/language-lessons-of-covid-19-and-linguistic-disaster-preparedness/>
4. Modern English structures : form, function, and position. Workbook and answer key / Bernard T. O'Dwyer. Peterborough: Broadview press, 2007.

Відео ресурси:

1. Thorne T. Spotlight on COVID: Pandemic language and the role of linguists. URL : <https://www.kcl.ac.uk/news/spotlight/spotlight-on-covid-pandemic-language-and-the-role-of-linguists>

Методичне забезпечення

Нестерова Ольга Юрївна

ПОРІВНЯЛЬНА ЛЕКСИКОЛОГІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
для студентів спеціальності 035 Філологія

Електронний ресурс

За редакцією укладачів